

Inriktning för Stockholms stads påverkans- och bevakningsarbete gentemot EU:s institutioner år 2025

Initiativärende

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Inriktning för Stockholms stads påverkans- och bevakningsarbete gentemot EU:s institutioner år 2025, godkänns enligt bilaga till promemorian.

Föredragande borgarrådet Anders Österberg

Sammanfattning av ärendet

Stadsledningskontoret föreslår att under år 2025 prioritera i enlighet med ärendet och samordna stadens strategiska EU-policyarbete i enlighet med stadens *EU-policy (KS 2021/216)*.

Inriktning för stadens påverkans och bevakningsarbete gentemot EU:s institutioner år 2025 lägger fram följande prioriteringsområden: konkurrenskraft, klimat och miljö, energi, transport och mobilitet, digitalisering, välfärd, EU:s långtidsbudget 2028-2034, sammanhållningspolitikens nästa programperiod 2028-2034 och EU:s ramverk för forskning- och innovation.

Ärendet redogör för mer detaljerade inriktningar i de utpekade prioriteringarna.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Många beslut som fattas på EU-nivå påverkar staden och dess verksamheter. Staden arbetar aktivt för att påverka utformningen av EU-lagar och tillvarata stockholmarnas intressen i EU.

Mot bakgrund av de förändringar som skett för EU:s institutioner efter valet 2024 behöver stadens påverkans- och bevakningsarbete uppdateras för år 2025. Enligt den nya inriktningen kommer följande områden att prioriteras: konkurrenskraft, klimat och miljö, energi, transport och mobilitet, digitalisering, välfärd, EU:s långtidsbudget

2028-2034, sammanhållningspolitikens nästa programperiod 2028-2034 och EU:s ramverk för forskning- och innovation.

Med den nya inriktningen skapar vi goda förutsättningar för den nya mandatperioden som nu inletts. Arbetet ska kännetecknas av tydliga prioriteringar, goda rutiner och arbetssätt samt väl avvägda aktiviteter i verksamhetsplaneringen.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 19 februari 2025

Anders Österberg

Bilaga

Inriktning för stadens påverkans- och bevakningsarbete gentemot EU:s institutioner år 2025, dnr KS 2025/170-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

År 2024 innebar stora förändringar för EU:s institutioner. Under året valdes ett nytt Europaparlament och en ny EU-kommission tillsattes. Följaktligen har den politiska inriktningen och prioriteringarna för EU utvecklats. Utvecklingen innebär att stadens påverkans- och bevakningsarbete för år 2025 bör uppdateras. Påverkansarbetet sker i samverkan mellan stadens förvaltningar och bolag under samordning av stadsledningskontoret. Prioriteringarna ligger till grund för denna samverkan.

Ärendet tydliggör stadens övergripande prioriterade områden för påverkansarbete gentemot EU:s institutioner för år 2025.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 januari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Konkurrenskraft

Den nya EU-kommissionen har ett tydligt uttalat fokus på konkurrenskraft för hela unionen. Kommissionen har utlovat att presentera en ny, omfattande industrisatsning, den så kallade rena industriella given, i syfte att förbättra och utveckla unionens konkurrenskraft. Utöver detta har kommissionen även utlovat en översyn av statsstödsreglerna och reglerna för offentlig upphandling samt en särskild agenda för städer kopplat till konkurrenskraft.

Mot bakgrund av detta kommer Stockholms stad att behöva intensifiera sitt arbete för att påverka EU:s institutioner i en riktning som säkerhetsställer stadens möjligheter att ta del av nya externa medel samt påvisa storstadens unika förutsättningar och utmaningar.

Klimat och miljö

Under 2025 hanterar kommissionen fortsatt processen för de tidigare framtagna förslagen till EU:s klimatmål för år 2040, uppdateringen av kemikalieförordningen REACH, revideringen av EU:s avfallsdirektiv samt direktivet om hanteringen av plastpellets. Kommissionen går även vidare med förslagen för en strategi för vattenhantering, en ny plan för cirkulär ekonomi, nya initiativ för en inre marknad för avfall och återvunna produkter, utformandet av naturkrediter samt en ny plan för klimatanpassning. Samtliga dessa förslag har hög relevans baserat på stadens prioriterade politikområden för ett en rättvis och hållbar omställning.

Energi

EU-kommissionen vill ta fram en ny investeringsstrategi för hållbar energi samt ett nytt arbetsprogram för energifrågor relaterade till bostäder och energifattigdom. Bägge dessa initiativ är relevanta och viktiga för staden att följa för att säkerställa att de är i linje med stadens egna politiska prioriteringar.

Nya satsningar på initiativ för koldioxiduppfångning- och användning (CCS och CCU) förväntas. Stadens deläggande i Stockholm Exergi och bolagets satsning på bio-CCS gör att detta område är av särskilt intresse för staden att följa.

Transport och mobilitet

Kommissionen har aviserat ytterligare satsningar på transport- och mobilitetsområdet 2025 - hållbara mobilitetsplaner, planer för urban logistik och för inkluderande och hållbar stadsmiljö. EU-kommissionen vill även gå vidare med cykeldeklarationen, multimodala tjänster och den kommande hamnstrategin. Förslagen har bäring på stadens arbete med transport- och mobilitetsfrågor och är därför viktiga att bevaka och påverka.

Digitalisering

Prioriterade områden för kommissionen 2025 rör digitalisering av offentlig service, säker och hållbar digital infrastruktur, lagstiftning kring dataområden samt sektorspecifik AI-lagstiftning. Förslag som reglerar cybersäkerhet i offentlig sektor antas introduceras under nuvarande mandatperiod, vilket är av stort intresse för staden att bevaka.

Tillkommande initiativ under året som staden behöver bevaka och eventuellt påverka är förslag om EU:s gemensamma molntjänster, en ny plan för en dataunion samt lagförslag för att reglera digitala nätverk.

Välfärd

Kommissionens ambitioner att satsa på utbildningar inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (s.k. STEM-utbildningar), utformandet av en ny social pakt innefattande dialog mellan arbetsmarknadens parter samt en ny strategi för att motverka fattigdom är initiativ som kan ha bäring på stadens möjligheter till utvecklingsprojekt för att förbättra socioekonomiska förutsättningar.

EU:s långtidsbudget 2028-2034

Både sammanhållningspolitikens och forsknings-och innovationsprogrammets fortsatta utveckling är starkt kopplade till EU:s nästa långtidsbudget för åren 2028-2034. Den politiska inriktningen i budgeten förväntas påverkas av de kommande utvidgningsprocesserna inom unionen men också av erfarenheterna från EU:s återhämtningsfond. Under år 2025 väntas EU-kommissionen lägga fram ett första förslag för kommande långtidsbudget med tillhörande lagstiftningspaketet för dess genomförande. Kommunstyrelsen beslutade år 2024 om Stockholms stads inriktning för EUs fleråriga budgetram perioden 2028-2034 (KS 2024/311). Bevaknings- och påverkansarbete för 2025 ska följa denna inriktning.

Det finns i dagsläget indikationer på att EU vill genomföra stora förändringar i den kommande långtidsbudgeten vilket kan förändra regelverket och strukturen för att söka medel från EU:s fonder och program.

Sammanhållningspolitikens nästa programperiod 2028-2034

Sammanhållningspolitiken är EU:s viktigaste investeringsverktyg för att skapa tillväxt, sysselsättning, minska regionala och lokala skillnader samt för att öka jämlikheten mellan EU:s medlemsstater. Genom sammanhållningspolitiken ger EU via de europeiska fonderna för tillväxt och sysselsättning finansiellt stöd till lokala och regionala projekt. I och med den nya geopolitiska, sociala och ekonomiska verklighet som EU befinner sig i så kretsar diskussionerna om hur detta kommer att påverka utformningen av sammanhållningspolitiken under nästa programperiod 2028-2034.

Kommunstyrelsen har under 2024 beslutat om Stockholms stads inriktning för insatser inför EU:s sammanhållningspolitik 2028-2034 (KS 2023/1055). Bevaknings- och påverkansarbete för 2025 ska följa denna inriktning.

EU:s ramverk för forskning- och innovation (FP10)

Arbetet med att besluta om ramarna för EU:s nästa ramverk för forskning och innovation kommer intensifieras under 2025 och kräver särskild bevakning. Programmet underlättar samverkan mellan europeiska aktörer och syftar till att stärka den inverkan som europeisk forskning och innovation har när det gäller att utveckla, stödja och genomföra EU:s politik och samtidigt bemöta globala samhällsutmaningar. FP10 utgör för staden möjligheter till angelägen extern finansiering för projekt, forskning och investeringar. Förändringar av ramverkets karaktär kan komma att påverka denna möjlighet.

Kommunstyrelsen har under 2024 beslutat om Stockholms stads inriktning för insatser inför EU:s ramprogram för forskning och innovation 2028-2034 (KS 2024/468). Bevaknings- och påverkansarbete för 2025 ska följa denna inriktning.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till Inriktning för stadens påverkans och bevakningsarbete gentemot EU:s institutioner år 2025, i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 1.